

Utkast til felles saksframlegg for åtte kommuner i Midt-Troms, 18.04.2017

Vedlegg:

1. *Søknad til Statskog/Troms fylkeskommune for prosjektet regional næringsplan Midt-Troms.*

Strategisk næringsplan for Midt-Troms

Viser til vedtak i styringsgruppa for Byregionprogrammet 3.4.17 og drøfting i Midt-Troms regionråd samme dag, og legger her fram forslag til felles saksframlegg for alle Midt-Tromskommunene.

Saken skal behandles i alle kommunestyrer i april/mai for nødvendig forankring av det videre arbeidet med strategisk næringsplan for Midt-Troms.

Kommunene skal behandle saken i to omganger.

- **Først skal hvert kommunestyre gi sin tilslutning til oppstart, forslag til modell og finansiering i løpet av første halvår 2017 – med sikte på oppstart av selve planarbeidet 15.5.**
- **Deretter skal hvert kommunestyre vedta planen i løpet av første halvår 2018.**

Bakgrunn

Midt-Troms er en region med potensiale for vekst. Målet med en strategisk næringsplan for Midt-Troms er å forene kreftene i regionen og hente ut det store potensialet innenfor de definerte satsingsområdene sjømat, reiseliv og forsvar – samt bygge et sterkt bo- og arbeidsmarked i konkurranse med byene nord og sør i fylket. Regionen mangler både riktig kompetanse og nok hender i framtida til å løse de utfordringer som vi vet kommer. Dette er godt dokumentert i forprosjektet til Byregionprogrammet (samfunnsanalysen).

En strategisk næringsplan kan bidra til å samle krefter i de samarbeidende kommunene og, ikke minst, næringslivet på tvers av kommunegrensene. Økt felleskapstenking gir Midt-Troms bedre muligheter til å lykkes med sine felles målsetninger, samme tankegang ligger til grunn i arbeidet med «Midt-Tromspakken».

Alle åtte kommuner har gjort egne vedtak om deltakelse i Byregionprogrammet (se under). I vedtaket er tydelig næringsfokus prioritert, og det ble avdekket stort potensiale for fremtidig økonomisk vekst i flere næringer i Midt-Troms. Sjømat, forsvar og reiseliv får særskilt fokus i fase 2. I dette ligger også kommunal tilrettelegging for utvikling. Vedtakene er gjort i

Bardu:	Kommunestyret, 29 04 2015, sak nr. 14/15.
Berg:	Kommunestyret, 14 04 2015, sak nr. 15/15.
Dyrøy:	Kommunestyret, 20 04 2015, sak nr. 9/15.
Lenvik:	Kommunestyret, 30 04 2015, sak nr. 51/15.
Målselv:	Kommunestyret, 26 03 2015, sak nr. 33/15.
Sørreisa:	Kommunestyret, 10 02 2015, sak nr. 82/15.
Torsken:	Delegert vedtak, 30 04 2015, ref 2014/66-4.
Tranøy:	Kommunestyret, 21 04 2015, sak nr. 18/15.

I sak 55/16 «Arbeidsmøte Byregionprosjektet» (5.12.16) oppnevnte Midt-Troms regionråd ei arbeidsgruppe som organiserer videre arbeid med en strategisk næringsplan på regionalt nivå.

Arbeidsgruppa består av styringsgruppa av Byregionprogrammet Midt-Troms; leder av RR Geir-Inge Sivertsen, Marit Alvig Espenes, Nils Foshaug, leder av AR Hogne Eidissen, Tore-Jan Gjerpe, Audun Sivertsen. I tillegg oppnevner det regional ungdomsrådet (URMT) en representant i sitt møte 03.05.17.

I sak 02/17 «Forberedelser felles kommunestyremøte 13.2.» (30.1.17) gjorde Midt-Troms regionråd følgende vedtak:

- 1. RR tar redegjørelsen fra prosjektleder til orientering.*
- 2. RR ser betydningen av at samtlige kommunestyrer inviteres til å fatte likelydende vedtak for det videre arbeidet i byregionprogrammet, i etterkant av felles kommunestyremøte 13. februar.*
- 3. RR delegerer til arbeidsgruppen for byregionprogrammet å utarbeide felles saksfremlegg (jf. pkt 2), som oversendes rådmennene for videre prosess i kommunene.*

Alle åtte kommunestyre i Midt-Troms gjennomførte 13.2.17 et kick-off for denne planen, i form av et felles kommunestyremøte med hovedtema strategisk næringsplan for Midt-Troms. De fremmøtte deltok i en SWOT-analyse som pekte på styrker og svakheter, muligheter og trusler i arbeidet med næringsutvikling i regionen.

Kort oppsummering av SWOT:

STYRKER

- Ressursgrunnlag f.eks. fisk, naturopplevelser etc
- En komplett/helhetlig region:
 - o Variert næringsliv
 - o Natur; innland, fjell og fjord
 - o Beliggenhet
- God utbygde infrastruktur fly/båt/E6, med potensiale
- Regionalt samarbeid med potensiale
- Gode arealer for næringsutvikling

SVAKHETER

- Samferdsel/Infrastruktur (dårlige veier, manglede mobildekning etc)
- Rekruttering og kompetanse
- Helhetlig arbeidsmarked for medflyttere
- Demografisk utvikling i regionen
- Manglende «Midt-Troms-identitet»
- Store avstander – også mentalt
- For liten regional samhandling
- For få utdanningsmuligheter i regionen

MULIGHETER

- Utnytte ressursmangfoldet og de naturgitte fordelene i regionen
 - o Sjømatnæringen
 - o Industri
 - Industriklynger
 - Leverandørindustri

- o Reiseliv/friluftsliv
 - Flyplass
 - Natur
 - Nordlys
 - Ski Classic
 - Arctic Race
- Innovasjon og forskning
 - o Campus Midt-Troms
 - o Sterke videregående skoler
- Sterke primærnæringer; sjø, land, natur/reiseliv
- Næringspotensialet i hele regionen – «vi kan hvis vi vil»
- Regional identitet
- Dyrke «galskap»
- Industriklynger
- Barn og unge
 - o Oppvekstvilkår
 - o Attraktiv familierregion

TRUSLER

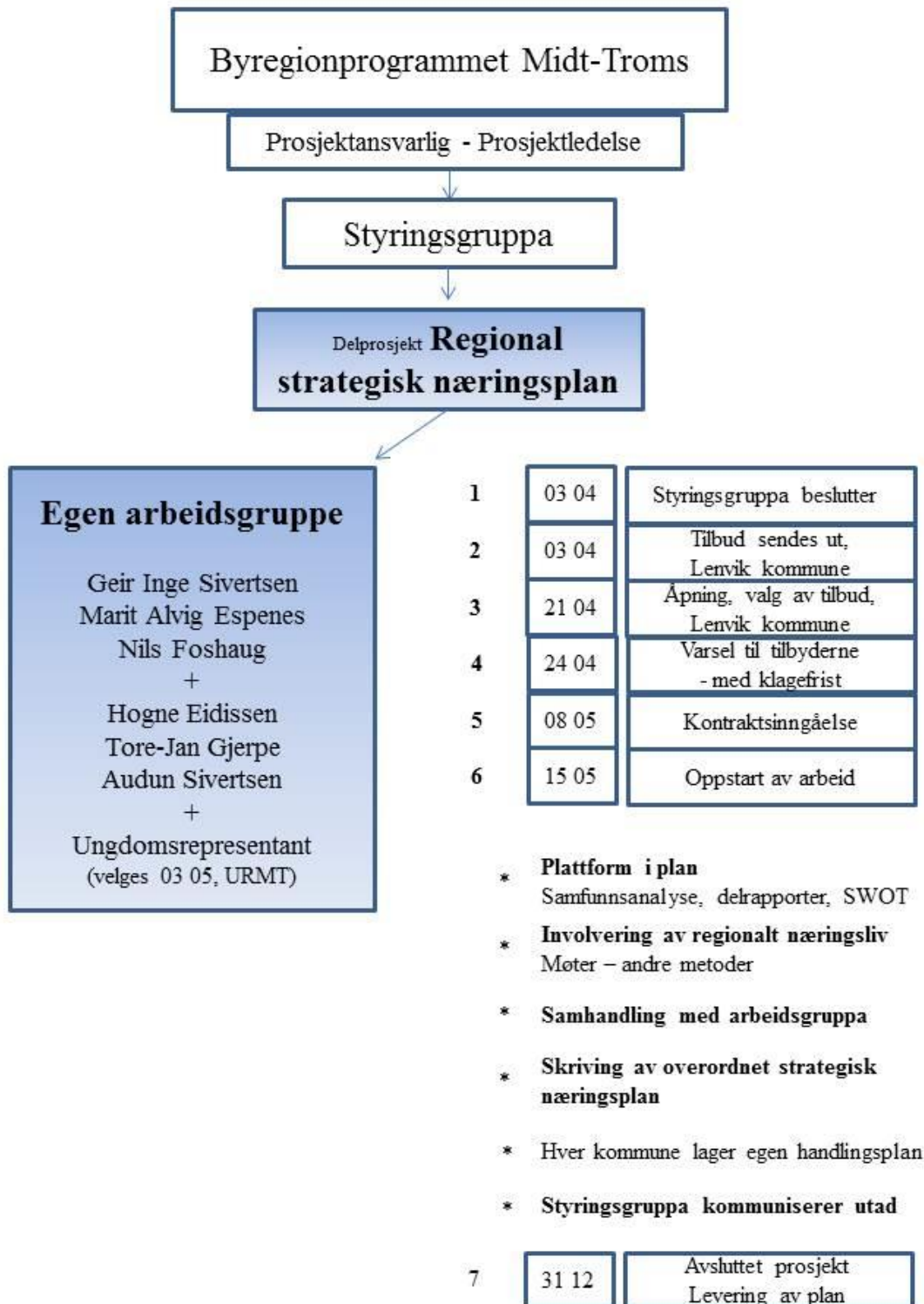
- Internasjonal politikk
 - o Samfunnsikkerhet og beredskap
 - o Konkurransutsatt næringsliv
 - o Hjørnesteinsbedrifter forsvinner
- Vilje? Mangel på vilje?
- Kommunikasjon og beredskap
- Demografisk utvikling
 - o Mister ungdom tidlig
- Manglende rekruttering og fremtidig kompetanse
- Region med manglende makt/påvirkningskraft?
- Tenker mest på oss selv? «Mann mot mann» Ser kanskje ikke helhet
- Samfunnsendringer
 - o Nedbygging i forvaret (LTP)
 - Mister flyplass etc.
 - o Politireform
 - o NAV
 - o Kommuneøkonomi
 - o Finansinstitusjoner tør ikke satse i regionen

Vurdering

Som en videreføring av arbeidet har styringsgruppa for Byregionprogrammet utarbeidet forslag til fremdriftsplan, organisering, egeninnsats fra kommunene, ressursbruk knyttet til den kommende prosessen og finansiering av arbeidet.

Framstilling av organisasjonsmodell og framdriftsplan:

Det legges opp til en inkluderende og vid prosess der mange kan delta. Samarbeid med fylkeskommunen, utdanningsinstitusjonene og de videregående skolene blir svært viktig ikke minst fordi relevant og kompetent arbeidskraft er en av de store utfordringene man står over for. Regional ungdomsråd skal medvirke, også i arbeidsgruppen.

Budsjett og finansiering:

Utarbeiding av planen vil ta 0,5 – 1 år, og samlet kostnad vil være ca. 1.200.000 kroner. For å finansiere arbeidet legges inn midler fra Byregionprogrammet, samt egeninnsats/bistand fra kommunene. Det må også kunne legges til grunn bistand fra fylkeskommunen. Det ble sendt søknad om medfinansiering til Troms fylkeskommune/Statskog 3.4.17.

Informasjonstiltak	50 000	50 000
Innkjøp av konsulenttenester	300 000	300 000
Møter og reiser	100 000	100 000
Prosjektledelse og Administrasjon	400 000	400 000
Samlinger/prosesserarbeid	250 000	250 000
Trykking av strategisk næringsplan	100 000	100 000
Sum kostnad	1 200 000	1 200 000

Byregionprogrammet i Midt-Troms	250 000	250 000
Egeninnsats/ medfinansiering	550 000	550 000
Statskog/Troms fylkeskommune	400 000	400 000
Sum finansiering	1 200 000	1 200 000

Prosjektet involverer mange næringsaktører/kommuner i regionen, og det er derfor lagt inn høy egeninnsats i prosjektet.

I budsjettet tas det høyde for kjøp av eksterne tjenester som skal stå for utarbeidelse av strategisk næringsplan, involvering av regionalt næringsliv og kommunene i Midt-Troms i samarbeid med Byregionprogrammet Midt-Troms. Arbeidet som disse skal utføre skal bygge på eksisterende analyser (reiseliv/sjømat/helhetlig samfunnsanalyse) for Midt-Troms og SWOT-analysen.

Med denne finansieringsmodellen skal ingen kommuner gå inn med rene penger, men må påregne bruk av ressurser fra egen kommune i arbeidsmøter etter nærmere beskrivelse.

Ved tilslutning til denne saken gir kommunestyrene i Midt-Troms Lenvik kommune som prosjekteier i oppgave å gjennomføre fullstendig tilbudsutlysning og anta samarbeidspartner for arbeidet med strategisk næringsplan. Tilbudsgrunnlag er allerede distribuert til aktuelle miljøer (WSP Norge, Utviklingssenteret/KUPA, Senja Næringshage) og det tas forbehold om tilslutning fra kommunene før kontrakt inngås, jf. fremdriftsplan.

Modell

Regionrådet var i sitt møte 3.4.17 opptatt av om planen skulle lages etter Plan og bygningslovens § 9, eller en forenklet modell.

Mange kommuner og regioner går sammen og utarbeider interkommunale strategisk næringsplan. Ulike tilnærminger er gjort. Noen er gode, andre mindre gode. Det foreligger mye materiale om dette tema, men her skal vi begrense oss til å drøfte om **planen bør utarbeides iht reglene i plan og bygningsloven (PBL) eller ikke ?**

En plan som lages etter Plan og bygningslovens § 9 forutsetter at kommunene delegerer myndighet til et interkommunalt planstyre – konsekvenser ved å velge dette er en mer omfattende prosess som vil kreve mer tid og ressurser.

PBL kap 9 regulerer interkommunalt plansamarbeid og har en rekke bestemmelser om organisering, planinnhold og planprosess. Planer må vedtas av de respektive kommunestyrene, og kan ikke delegeres til annet organ. Interkommunalt plansamarbeid er en måte å gjennomføre omforente regionale strategier på, som et alternativ til en regional plan. Bestemmelsene kan også brukes ved plansamarbeid mellom regioner og kommuner. Denne type planer kan knyttes til andre planer etter PBL og få rettsvirkning. Dersom kommunene ønsker det, kan planer iht kap 9 overføres til regional planmyndighet.

De beste argumentene for å utarbeide planen iht kap 9 er at rammeverket er kjent og utprøvd noe som sikrer både medvirkning og åpenhet. Planen kan da også få en tyngde som kan anses som viktig for gjennomføring av strategier og tiltak.

De negative sidene, må anses å være at formalkravene tilsier betydelig lengre, tregere og dyrere planprosess.

Et raskt søk viser at de fleste slike planer *ikke* er utarbeidet iht. reglene i PBL.

Vårt forslag er at planen ikke utarbeides iht kap 9 i PBL, men følger mye av metodikken i PBL når man finner det fornuftig

Styringsgruppen for Byregionprogrammet, som også er styringsgruppe for delprosjektet «Strategisk næringsplan for Midt-Troms», anbefaler det sistnevnte. Byregionprogrammet Midt-Troms har hatt møter og tett samarbeid med flere regioner som allerede har gjennomført arbeidet med strategisk regional næringsplan. Disse har alle gjort det etter en forenklet modell, eksempelvis Listerregionen og Kristiansandregionen.

Det er en forutsetning at arbeidet med planen *likevel* skal legge opp til bred involvering og deltakelse fra regionalt næringsliv, fylkeskommune og kommuner.

Mål

Forslag til felles mål for arbeidet, disse kan justeres i det videre arbeidet:

- Næringsplanen brukes som en felles plattform for næringsutvikling i regionen
- Næringsplanen understøtter alt arbeid og initiativer opp mot Fylkeskommunen og på nasjonalt plan
- Planen skal ikke dekke rene kommunespesifikke temaer.

- Planen får status som en regional temaplan (ikke en tradisjonell plan etter plan- og bygningsloven).
- Planen skal sikre samordning, tydelighet og forutsigbarhet.
- Planen utarbeides for en 4-årsperiode, med en regional handlingsdel med *konkrete* innspill til hva regionen i fellesskap bør ta tak i for å løfte næringsutviklingen innenfor de strategiske samarbeidsområdene.
- Næringsplanen bør ses i sammenheng med kommunenes egne handlingsplaner
- Bedre regional arbeidsdeling i forhold til type næringsliv man skal satse på, kompetansemiljø og støttetjenester
- Næringsplanen erstatter de kommunale fyrtårnene som er vedtatt av Midt-Troms regionråd. (Her er det viktig å presisere at vedtatte fyrtårn ikke blir borte, men satt inn i en større sammenheng som vil gi enda mer slagkraft opp mot større miljøer/byer/regioner)

Forslag til likelydende vedtak i kommunestyrene:

1. (...) kommune ønsker å delta i det kommende arbeidet med strategisk næringsplan for Midt-Troms.
2. Kommunene vil stille med egne ressurser ved å være representert i ulike prosjekt- og arbeidsgrupper og legge til rette for medvirkning. Kommunene dekker egne reise/møtekostnader.